

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Program LIFE – działania na rzecz ochrony środowiska i klimatu, w tym jakości powietrza.

Karolina Wądołowska

Warszawa, kwiecień 2024 r.

The future is green. The future is *Life*

Discover the EU's LIFE Programme for the environment and climate action

6000+
LIFE projects
since 1992

1000+
projects
in action

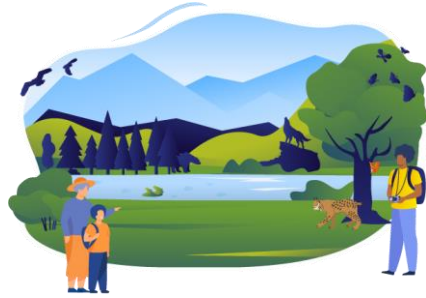
€5.4
billion
in funding for
2021 - 2027

€574
million
in funding for
2024

#LIFEprogramme

Program LIFE - 4 podprogramy

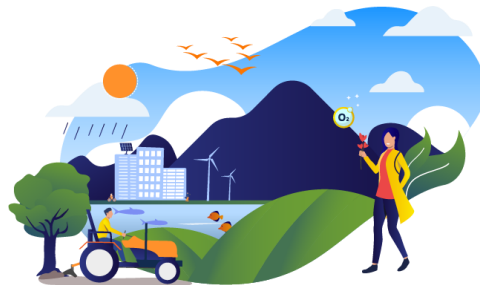
**Przyroda
i różnorodność
biologiczna
(NAT)**

**Gospodarka o obiegu
zamkniętym i jakość
życia (ENV)**

**Łagodzenie zmiany
klimatu
i adaptacja
(CLIMA)**

**Przejsie na czystą
energię
(CET)**

Projekty LIFE:

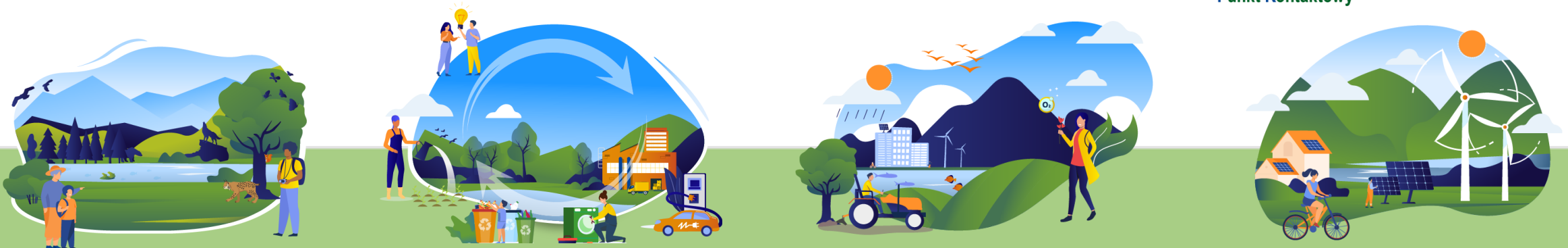
- Chronią europejską przyrodę powstrzymując i odwracając spadek różnorodności biologicznej.
- Przyspieszają przejście na czystą energię poprzez większe wykorzystanie rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej.

- Ograniczają emisje gazów cieplarnianych, zwiększają odporność na zmianę klimatu i zwiększają świadomość w zakresie łagodzenia zmiany klimatu.
- Wzmacniają gospodarkę o obiegu zamkniętym dzięki nowym technologiom i rozwiązaniom.

- Chronią, przywracają i ulepszają środowisko, a co za tym idzie jakość życia ludzi.

Kto może aplikować i jak?

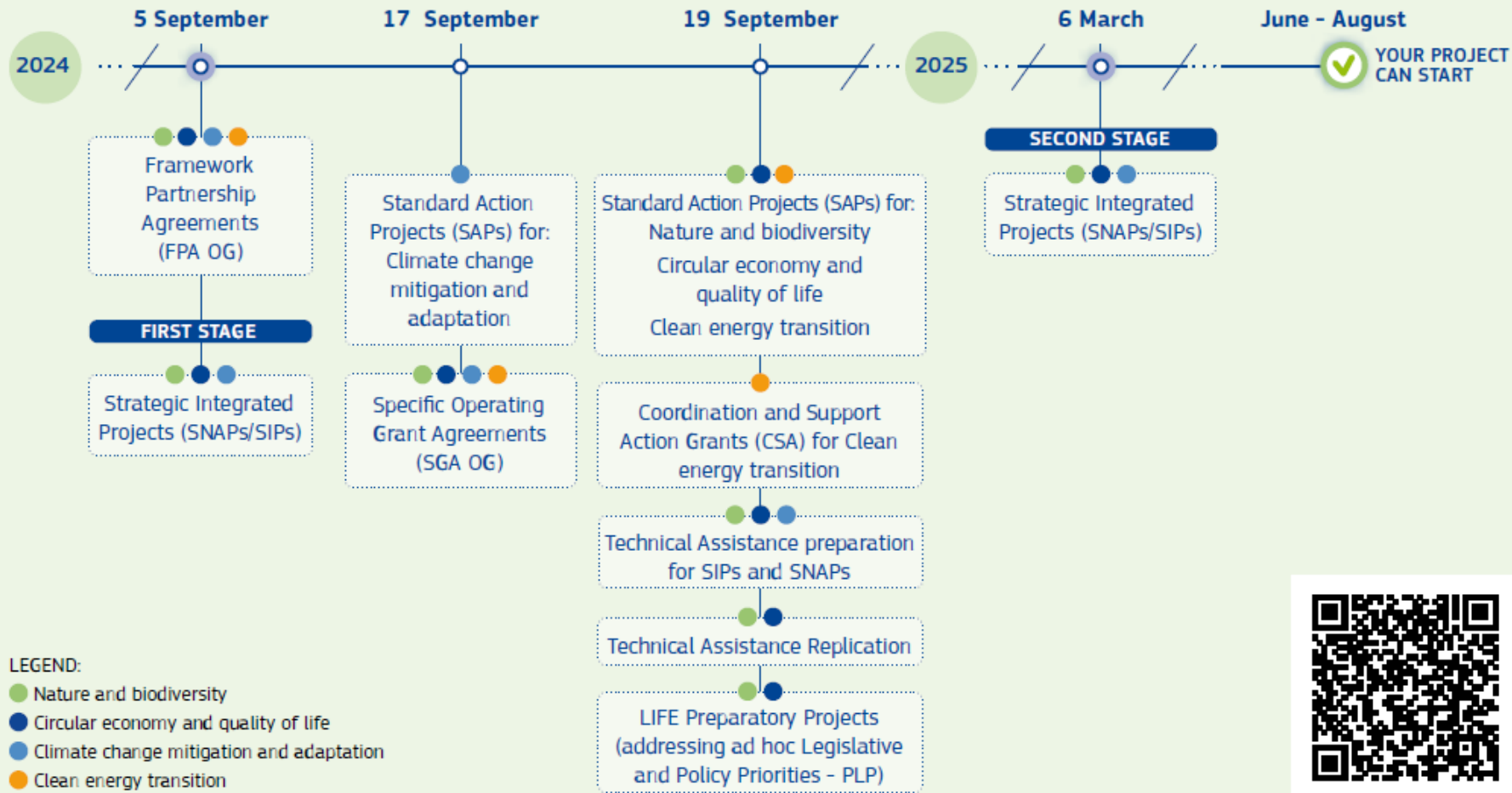
Wszystkie podmioty publiczne
i prawne zarejestrowane na terenie
UE i krajów stowarzyszonych
z Programem LIFE.

Portal Komisji Europejskiej
[funding & tender opportunities portal](#)
– zaproszenia do składania wniosków
i instrukcje, jak składać wniosek.

LIFE Calls for Proposals 2024:

When to submit your application

HZ-04-23-193-EN-Q

Dlaczego Program LIFE?

01

➤ Do 95%
bezzwrotnego
dofinansowania
(KE + NFOŚiGW).

02

➤ Dofinansowanie KE
nie jest pomocą
publiczną!

03

➤ Środki na
przygotowanie
projektów:
Inkubator wniosków
LIFE (NFOŚiGW) /
Granty na Eurogranty
(PARP).

Dlaczego Program LIFE?

01

➤ **Możliwość
przetestowania
innowacyjnego
rozwiązania pro-
środowiskowego.**

02

➤ **...ale również
opłacalnego
komercyjnie
(projekty C2M).**

03

➤ **Środki na
rozpowszechnienie
(wypromowanie)
nowego
rozwiązania.**

Projekty Działań Standardowych (SAP) - przykłady tematy z naborów 2024

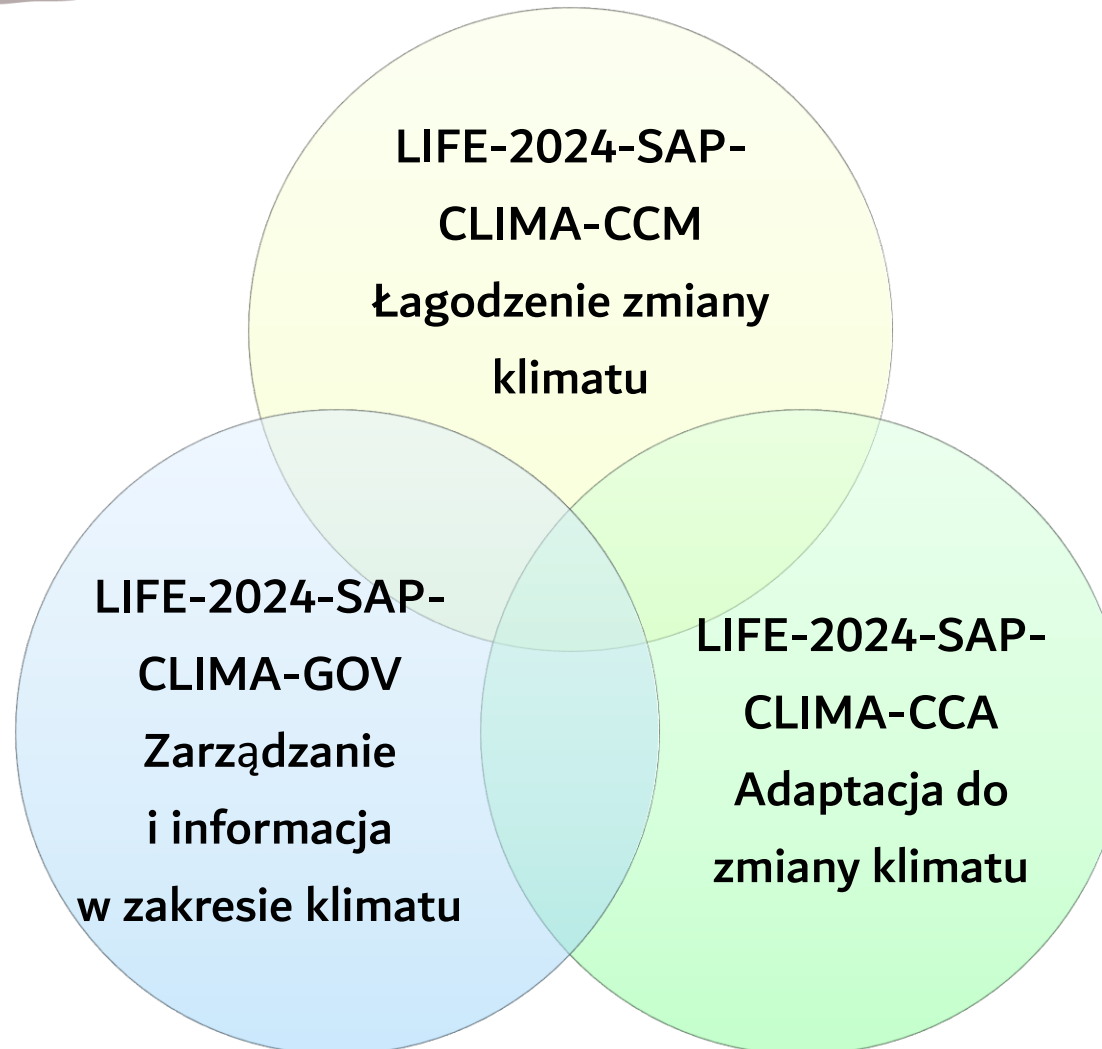
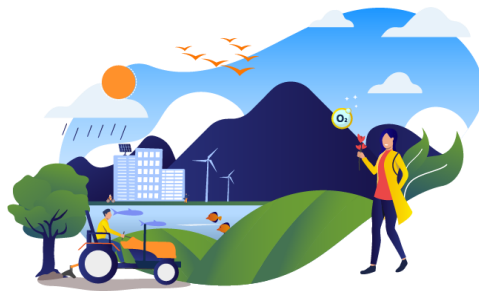
**€571
MILLION
AVAILABLE**

**Your project
is a match
#ForOurPlanet**

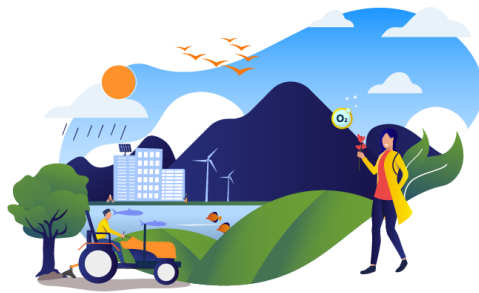
**#EULife24
CALL for
PROPOSALS**

Łagodzenie zmiany klimatu i adaptacja (CLIMA)

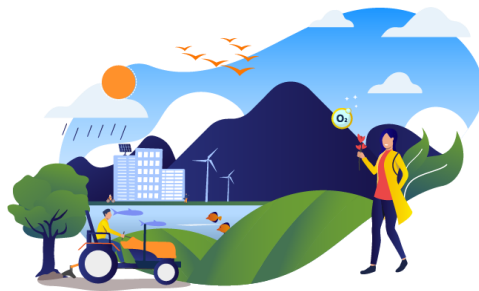

Łagodzenie zmiany klimatu i adaptacja (CLIMA)

Polityka UE ma na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych, przykładowe obszary wskazane w zaproszeniu CLIMA:

- zrównoważona energia odnawialna,
- efektywności energetyczna,
- ETS,
- produkcja przemysłowa energochłonna i emitująca emisję gazów cieplarnianych,
- użytkowanie gruntów, rolnictwo i leśnictwo,
- wzrost sekwestracji węgla w ekosystemach,
- rozwiązania transportowe o zerowej i bliskiej zerowej emisji oraz opcje paliwowo-energetyczne,
- fluorowane gazy cieplarniane i substancje zubożające warstwę ozonową,
- wychwytywanie i wykorzystanie dwutlenku węgla, wychwytywanie i składowanie CO₂.

Przykłady tematów:

LIFE-2024-SAP-CLIMA-CCM

- Odzysk, recykling i regeneracja substancji zubożających warstwę ozonową w piankach, dostępność alternatyw dla fluorowanych gazów cieplarnianych oraz ich odzysk, regeneracja i recykling.
- Działania wspierające przejście na mobilność zeroemisyjną w transporcie drogowym.

LIFE-2024-SAP-CLIMA-CCA

- Uodparnianie na zmianę klimatu i odporność infrastruktury i budynków.
- Gotowość na ekstremalne warunki pogodowe.

LIFE-2024-SAP-CLIMA-GOV

- Podnoszenie świadomości, zachęcanie do zmiany zachowań i wspieranie działań Europejskiego Paktu Klimatycznego.

Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia (ENV)

**LIFE-2024-
SAP-ENV-
ENVIRONMEN
T Gospodarka
o obiegu
zamkniętym
i jakość życia -**

**LIFE-2024-
SAP-ENV-GOV
Zarządzanie
środowiskiem**

Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia (ENV)

Obszary projektów:

Gospodarka
o obiegu
zamkniętym
i odpady

Powietrze

Woda

Gleba

Hałas

Substancje
chemiczne

Nowy Europejski
Bauhaus

Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia (ENV)

Przykłady tematów:

LIFE-2024-SAP-ENV-ENVIRONMENT (powietrze)

- Ustawodawstwo w zakresie jakości powietrza i dyrektywa NEC
- **Poprawa jakości powietrza i redukcja emisji pyłu zawieszonego (PM) w obszarach:**
 - o wysokim zużyciu paliw stałych takich jak biomasa, węgiel i torf, do ogrzewania budynków mieszkalnych lub
 - o wysokim poziomie emisji PM w związku z działalnością budowlaną (remontową), wydobywcia z kamieniołomów, górnictwa, składowania/przetładunku surowców mineralnych lub innej działalności skutkującej wytwarzaniem pyłu, jeśli nie została określona w dyrektywie IED.
- Zrównoważona mobilność transportu drogowego w celu zredukowania emisji zanieczyszczeń powietrza:
 - Obniżenie emisji zanieczyszczeń powietrza w realnych warunkach prowadzenia pojazdu (np. środki techniczne stosowane w pojazdach, zasady eko-jazdy, technologie pomiaru i nadzoru).
 - Innowacyjne technologie zmniejszające emisje w wyniku zużycia (np. hamulców, opon, nawierzchni dróg).

Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia (ENV)

Przykłady tematów:

LIFE-2024-SAP-ENV-GOV Zarządzanie środowiskiem

- Działania wspierające procesy podejmowania decyzji przez organy administracji publicznej oraz strategie realizowane w oparciu o zasadę dobrowolności.
- Projekty muszą być ukierunkowane na realizację jednego lub więcej spośród następujących celów:
 - Plany, programy, inicjatywy, analizy, przeglądy i oceny - jeżeli chodzi o jakość powietrza to:
 - Krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza;
 - Plany Ochrony Powietrza
 - Zapewnienie zgodności z przepisami środowiskowymi i dostęp do wymiaru sprawiedliwości.
 - Inicjatywy, których celem jest zmiana zachowań i podnoszenie świadomości (w powiązaniu z Europejskim Zielonym Ładem, czy Planem Działania „Zero Zanieczyszczeń”).

Projekty Działań Standardowych (SAP) – NAT,ENV,CLIMA

Opracowywanie, demonstrowanie i promowanie innowacyjnych technik, metod i strategii.

Zwiększanie bazy wiedzy i stosowanie dobrych praktyk.

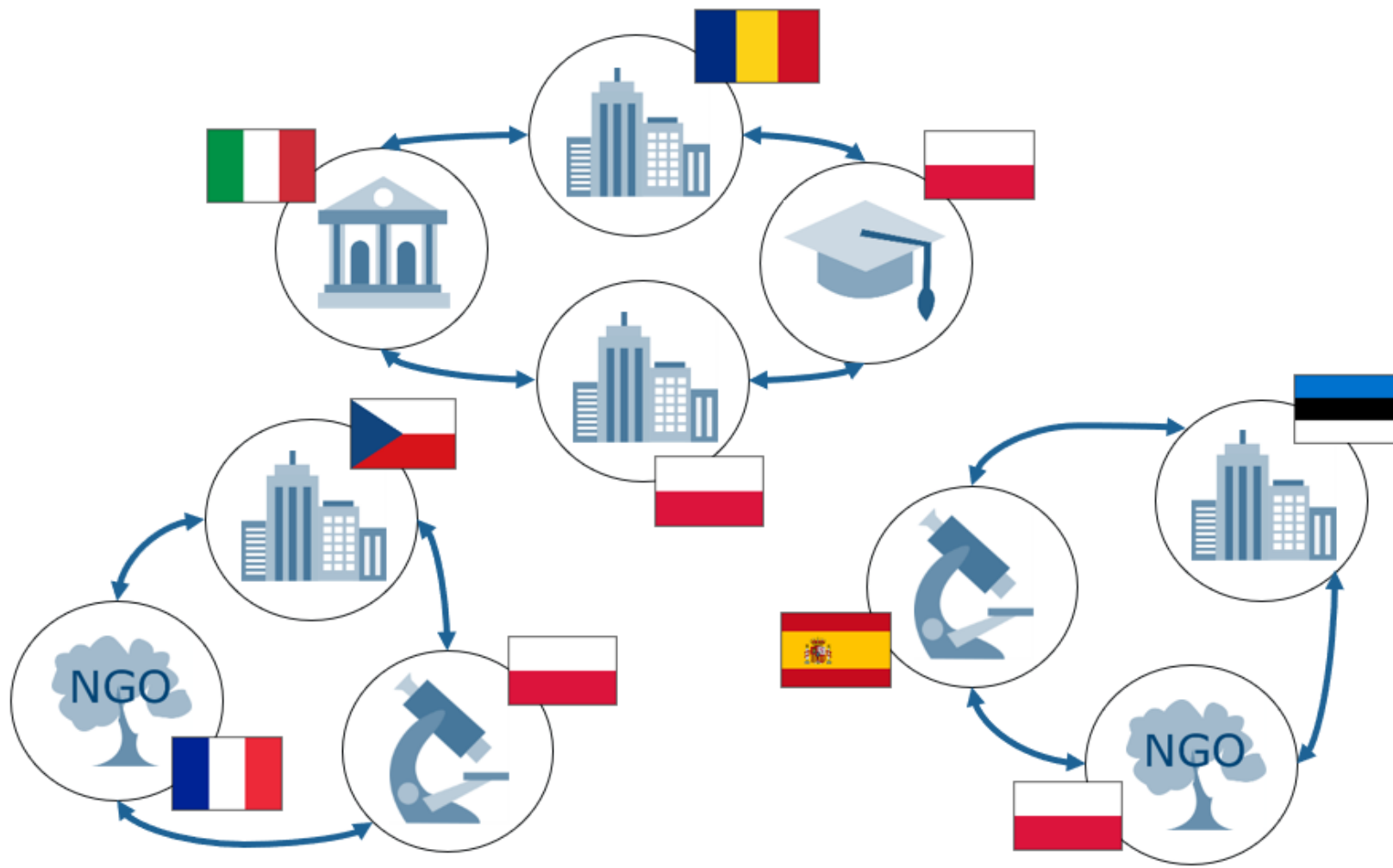
Wspieranie rozwoju, wdrażania, monitorowania i egzekwowania ustawodawstwa UE i polityki.

Pełnienie roli katalizatora we wprowadzaniu na wielką skalę skutecznych rozwiązań technicznych i związanych z polityką UE.

Całkowity budżet projektu: bardzo rzadko < 0,5 mln EUR coraz częściej > 5 mln EUR

Dofinansowanie z KE (60%) średnio 1 - 2 mln EUR

Element współpracy w projektach LIFE – Konsorcja projektowe

Ogłoszenia dotyczące poszukiwania Partnerów do Projektów LIFE

Funding & tender opportunities
Single Electronic Data Interchange Area (SEDIA)

SEARCH FUNDING & TENDERS HOW TO PARTICIPATE PROJECTS & RESULTS WORK AS AN EXPERT SUPPORT

- General information
- Topic description
- Conditions and documents
- Partner search announcements
- Submission service
- Topic related FAQ
- Get support
- Call updates

Scope: [show more...](#)

Topic conditions and documents

Conditions

1. Admissibility conditions: described in section 5 of the [call document](#)

Proposal page limits and layout: described in [Part B of the Application Form](#) available in the Submission System

2. Eligible countries: described in section 6 of of the [call document](#)

[show more...](#)

Partner search announcements

Searches of partners to collaborate on this topic

50

[View / Edit](#)

LEARs, Account Administrators or self-registrants can publish partner requests for open and forthcoming topics after logging into this Portal, as well as any user having an active public Person profile.

Start submission

Published

Search by name, description... Expertise offer, Expertise request [Search](#)

50 items found

Organization name	Organization type	Country	Status	Type of request	Request date
FUNDACIO DEL BIOMIMETIC SCIENCES INSTITUTE	Other	Spain	Published	Expertise offer	20 Jun 2022
Sammontana S.p.A.	Private for profit organisation	Italy	Published	Expertise offer	20 Jun 2022
GLOBAL FACTOR INTERNATIONAL CONSULTING SL	Private for profit organisation	Spain	Published	Expertise offer	14 Jun 2022
SOLUTOPUS - RECURSOS E DESENVOLVIMENTO LDA	Small or medium-size enterprise	Portugal	Published	Expertise offer	24 May 2022
Gastornis University (GAU)	Non-governmental organization	Hungary	Published	Expertise offer	23 May 2022
Fundació Universit�ria Marti I Hum�	Higher or secondary education establishment	Spain	Published	Expertise offer	09 Jun 2022
AGENVIA	Other	Italy	Published	Expertise offer	18 May 2022
C.I.P. CITIZENS IN POWER	Small or medium-size enterprise	Cyprus	Published	Expertise offer	20 Jun 2022
AmbienteParco	Small or medium-size enterprise	Italy	Published	Expertise offer	14 Jun 2022
CE CONSULTING EMPRESARIAL S.L.	Other	Spain	Published	Expertise offer	24 May 2022
IMRO-ODKK KORNVEZETVEDELMI NONPROFIT KFT	Non-governmental organization	Hungary	Published	Expertise offer	23 May 2022
Upconomy Ltd	Private for profit organisation	Bulgaria	Published	Expertise offer	09 Jun 2022
CENTRO INTERNAZIONALE PER LA PROMOZIONE DELL'EDUCAZIONE E LO SVILUPPO ASSOCIAZIONE	Other	Italy	Published	Expertise offer	18 May 2022

[M](#) [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#)

ROLA NFOŚiGW

Projekt LIFE

-
- Ocenia wnioski.
 - Podpisuje umowę na realizację projektu.
 - Wypłaca dofinansowanie.
 - Monitoruje i rozlicza umowę.

- Współfinansowanie projektów LIFE.
- Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE.

ROLA NFOŚiGW

Dotacja: 60-95% kosztów
kwalifikowanych

Dotacja - do 35% kosztów
kwalifikowanych

Pożyczka na zapewnienie
płynności finansowej

Pożyczka na wkład własny

Inkubator wniosków LIFE – do
80 tys. zł na przygotowanie
wniosku do KE

ROLA NFOŚiGW

Zwiększenie zainteresowania Programem LIFE i absorpcji środków przez polskie podmioty.

Konsultacje pomysłów na projekt LIFE.

Wsparcie w procesie pisania wniosków do Programu LIFE.

Pomoc w poszukiwaniu partnerów do projektów.

Prowadzenie szkoleń, webinarów, warsztatów podnoszących umiejętności wnioskodawców.

< Powrót

Aktualności LIFE

19.04.2024

Komisja Europejska ogłosiła nowe nabory do Programu LIFE

Zgodnie z zapowiedzią, Komisja Europejska opublikowała w dniu wczorajszym nowe zaproszenia do składania wniosków w naborach 2024. Można już rozpocząć pracę nad wnioskami do Programu LIFE!

10.04.2024

Już wkrótce Dni Informacyjne LIFE, dedykowane wszystkim zainteresowanym Programem LIFE, naborem 2024 i możliwościami, jakie oferuje

Warto zarezerwować sobie czas na Dni Informacyjne LIFE, które odbędą się 14 i 16 maja 2024 r. Podczas tego dwudniowego wydarzenia, przedstawimy zarówno zakres tematyczny naborów 2024 do Programu LIFE, jak i szereg projektów realizowanych przez polskich beneficjentów programu. To niepowtarzalna okazja do poszukiwania inspiracji i partnerów do projektu LIFE.

08.04.2024

3 miliardy drzew dla Naszej Planety

Dwa lata po zobowiązaniu Unii Europejskiej do posadzenia dodatkowych trzech miliardów

Zapisz się na newsletter

1. Wskaż interesujące Cię kategorie *

Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- Aktualności
- Nabory wniosków
- Edukacja
- Program LIFE
- Środki norweskie i EOG

[Newsletter - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE
19 followers
1d • 🌐

Drobne przypomnienie dla osób, które nie zdążyły się jeszcze zarejestrować! Rejestrację zamykamy już jutro 06.03.2024r. o godz. 12:00 🙋🙋
Konferencja startuje 07.03.2024 r. o godz. 10:00

[See translation](#)

NFOŚiGW
7,658 followers
2w • 🌐

📌 Uruchamiamy 📄 rejestrację na konferencję 🙋

📌 Konferencja on-line „Finansowanie ochrony środowiska z Program...see more

[See translation](#)

Konferencja on-line
„Finansowanie ochrony środowiska z Programów UE”
7 marca 2024 r.

👍 Like 💬 Comment 🔄 Repost

[Wyświetl wszystko](#)

LIFE 2023

30 maja: „Webinarium z pisania wniosków Podprogram Przejści...

Webinarium z pisania wniosków LIFE - podprogram Łagodzenie...

17 maja: „Webinarium z pisania wniosków Podprogram...

11 maja „Webinarium z pisania wniosków Podprogram Przyrod...

LIFE w biznesie - Close2Market (C2M)

Rola NFOŚiGW we wdrażaniu LIFE w Polsce

LIFE 2022

[Wyświetl wszystko](#)

#LIFE webinar 2022.07.20
Program LIFE: Przejście na...

#LIFE webinarium 2022.07.19
Program LIFE: NAT/ENV/CLIMA

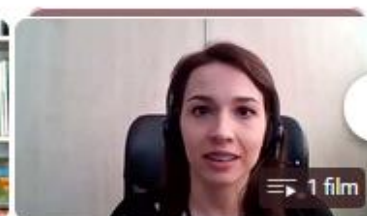
Dzień Informacyjny LIFE 2022
Narodowy Fundusz Ochrony Środowisk

#LIFE webinarium 2022.04.21
„Inkubator wniosków LIFE 2022...

#LIFE webinarium 2022.04.05
„Inkubator wniosków LIFE 2022...

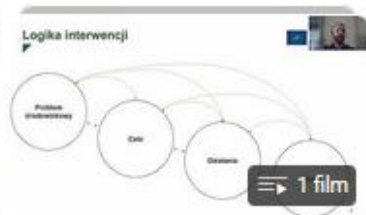
#LIFE webinarium 2022.03.22
„Inkubator wniosków LIFE 2022...

LIFE 2021

[Wyświetl wszystko](#)

#LIFE webinarium 2021.10.06
„Pisanie wniosku LIFE 2021 /...

#LIFE webinarium 2021.10.05
„Konstruowanie Projektu LIFE -...

#LIFE webinarium 2021.10.05
„Konstruowanie Projektu LIFE -...

#LIFE webinarium DT LIFE
2021.09.07 „Dzień tematyczny...

#LIFE webinarium DT LIFE
2021.09.06 „Dzień tematyczny...

#LIFE webinarium DT LIFE
2021.09.03 - Gospodarka o...

NAJBLIŻSZE WYDARZENIA

Dni Informacyjne LIFE

Prezentacja zakresów tematycznych naborów 2024
do Programu LIFE Komisji Europejskiej
14 i 16 maja 2024 r., Warszawa

Zachęcamy wszystkich potencjalnych wnioskodawców do kontaktu z nami
i konsultacji pomysłów na projekty LIFE!

GDZIE SZUKAĆ POMYSŁÓW NA PROJEKT LIFE?

Baza projektów LIFE – LIFE Public Database

LIFE Project Portfolio

The EU Innovation Radar Platform

Baza CORDIS

GDZIE SZUKAC INFORMACJI O PROGRAMIE LIFE?

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Finansowanie projektów LIFE

Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej wspierający wyłącznie działania na rzecz środowiska i klimatu. Dofinansowanie z KE wynosi od 60 do 95% kosztów kwalifikowanych.

 NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA i GOSPODARKI WODNEJ

NFOŚiGW prowadzi program współfinansowania projektów LIFE.

Więcej informacji **KPK LIFE**
<https://www.gov.pl/web/nfosigw/program-life>

Kto może aplikować i jak?

Każdy podmiot publiczny lub prywatny zarejestrowany w Unii Europejskiej oraz podmioty z krajów stowarzyszonych z programem LIFE.

Zaproszenie do składania wniosków w programie LIFE oraz instrukcje, jak składać wnioski, można znaleźć na portalu
<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

lub zapraszamy do kontaktu
KPK LIFE w NFOŚiGW
<https://www.gov.pl/web/nfosigw/program-life>

Więcej informacji
https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en

**The future is green
The future is *Life***

Dofinansowanie z UE na działania na rzecz klimatu i środowiska

ponad **5,6 tys.** projektów od 1992 roku

1,1 tys. projektów realizowanych

5,4 mld € budżet perspektywy 2021-2027

Cała ulotka KPK LIFE do pobrania **TUTAJ**

Link do strony CINEA o Programie LIFE **TUTAJ**

Krajowy Punkt Kontaktowy LIFE
e-mail: life@nfosigw.gov.pl

Projekty przyrodnicze
tel.: (22) 459 59 22

Projekty środowiskowe i klimatyczne
tel.: (22) 459 59 24

Konsultacje wniosków:
e-mail: ekonsultantLIFE@nfosigw.gov.pl

Dziękujemy za uwagę

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/program-life>

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Dofinansowane
przez Unię Europejską